

ZPRÁVODAJ 7

Čtvrtek 9. srpna 2001

Nevěřím v úpadek divadelnictví, protože mě historie poučila, že krize je průvodním znakem divadla každé epochy.

Josef Tráger

Od 9.00 do 13.00 hod.
Učebny semináře a dílny KnMD

SPŠ od 9.00 do 12.00 hod.
Rozborový seminář SČDO

Malý sál JD v 10.00 hod.
Diskuzní klub

Malý sál JD ve 14.00 hod.
Problémový klub

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.30 hod.
Divadelní spolek Tyl Rakovník
J.K. Tyl: Tvrdohlavá žena

Sál Josefa Čapka v 16.30 a 19.30 hod.
Folklorní soubor Vycpálkovci Praha
D. Stavělová: Slavnosti jara

Park A. Jiráska v 17.00 hod.
Koncert orchestru Swing sextet z Náchoda

Husův sbor ČČSH v 18.00 hod
Koncert duchovní hudby
Trio od sv. Jakuba Brno

Malý sál JD ve 21.30 hod.
Přednáška
David Kraus: Architektonická inspirace

Divadelní klub ve 21.30 hod.
Poděkování souborům

Ohňovo-šermovací exhibice skupiny historického šermu **Novica** z Nového Města nad Metují před Jiráskovým divadlem byla (ostatně tuším, že jako v Ioni) ohrožena lijákem. Nicméně, nakonec se konala: přítomno bylo cca 200 lidí, dva kočárky, jezevčík a boxer a velký plyšový lev.

JSME JAKO KOUZELNÍCI, KTERÍ SE SPOLÉHAJÍ NA SVŮJ UM

Pantomima S. I. (sluchově indisponovaných) je téměř pravidelným účastníkem Jiráskova Hronova. Neuměli jsme to s uměleckým vedoucím souboru JINDŘICHEM ZEMÁNKEM (ten je slyšící, se souborem pracuje již řadu let) přesně určit, ale došli jsme k číslu sedm či osm. Pravidelně postupují z celostátní přehlídky pantomimy a pohybového divadla Otevřeno Kolín, nejméně dvakrát však v Hronově byli již před rokem 1989 (postupy z Litvínova). Tentokrát přijeli s čtyřicetiminutovou etudou *Sny létání*. Jak jinak tedy začít rozhovor než o snech.

Jaké se sluchově postiženým zdají sny?

Možná budete trochu zklamán, ale jak aspoň jsem zjistil já, neslyšící mají vesměs fádni, obyčejné sny. Jako by se jim ty barvitě, divoké, „archetypální“ snad vůbec nezdály. Pracuji s nimi již řadu let a při tomto představení jsme na toto téma mnohokrát mluvili, ale oni se velmi divili, cože jsme to za divné lidi, že máme takové snové vize. Jejich sny jsou jen odrazy denního života. To znamená, že jsou plné obav o sebe, o někoho blízkého, o svou existenci, o svůj život. Ty sny jsou příšerně jednoduché, přímočaré. Až začínám mít dojem, že i sny jsou součástí kultury a jistě kreativy, kterou nám dává domácí i školní výchova. A škola u nás v minulých dobách fantazii a kreativitu ubíjela. Na sluchově postižených se to podepsalo víc než na slyšících. Teď se to naštěstí zlepšuje.

Jak tedy vznikalo vaše představení?

Sny o létání je dlouhodobý projekt. I když má v názvu slovo *sny*, jedná se spíš o představy, vzpomínky, útržky krátkodobých spánků a ten jediný „freudovský“ sen, ten jsem do inscenace dodal já. Právě u něj vznikla naše diskuze na téma archetypálních snů. Považovali mne za úplného šílence, že mám ve snech takové obavy, taková témata, kdy mne pronásleduje neznámý muž a já mu nemohu uniknout, držím nůž, ale nemohu se hnout z místa.

První impulsy k této inscenaci vznikly v roce 1999. Pro festival v italské Chividale, kam pravidelně již několik let s úspěchem jezdíme, jsme připravili inscenaci nazvanou *Lidé Starého Města pražského*. Festival byl tehdy věnován italskému spisovateli Angelo Mariovi Rippelinovi, autorovi slavné Prahy magické, a my připravili inscenaci na téma exodu židů do Prahy a z Prahy v průběhu věků. A když jsme ji pak v Chividale hráli, uvědomili jsme

Pokračování na str. 2

VÝCHODOČESKÁ ENERGETIKA, a.s.
HRADEC KRÁLOVÉ

si, že náš způsob hraní a vidění věci má blízko ke snovému, že se – například rychlostí, jakou se na jevišti pohybujeme, jak na sebe „opatrně“ reagujeme – jakoby odehrává v polospánku. A tak další projekt jsme zpracovávali touto „snovou formou“ již zcela vědomě. A téma se k nám dostalo také v Chividale. V Itálii tehdy totiž zrovna oslavovali sto let od prvního vzletu motorového letadla, a tak nás napadlo, že další inscenace bude o létání. Vše, co se v té inscenaci odehrává, je naše snaha o krásné, romantické představení, kde by každý z účastníků mohl předvést svůj „reálný“ sen odehrávající se v letadle. Každý do inscenace vnášel své nápady, já je korigoval a měl jakousi autorskou i režijní supervizi.

Ten festival v Chividale je pro sluchově postižené?

Ne, to je normální divadelní festival a my tam účinkujeme vedle takových divadel, jako například letos bylo – my se z něj totiž vrátili právě před týdnem – Slovinské národní divadlo nebo Maďarský národní balet. Velmi si toho ceníme. Programově se totiž od určité doby vyhýbáme festivalům zaměřeným jen na divadla sluchově postižených. Zjistili jsme, že v cizině – třeba ve Španělsku – jsou to akce jakéhosi „obráceného rasismu“. V propozicích často bývá, že na jevišti – a někdy i do hlediště – nemá přístup nikdo jiný než sluchově postižení. A kontrolují to! Já proti tomu vždycky protestoval, ale zbytečně. My se totiž programově snažíme o integraci se světem slyšících, ne o vytváření ghett.

Je divadlo sluchově indisponovaných něčím specifické?

Rozdíl je v odlišnosti komunikace mezi herci i s diváky, rozdíl je v životní zkušenosti. Ničím jiným bychom se odlišovat nechtěli. Naopak, chceme být přijímáni jako rovnocenní tvůrci používající určitou formu tanečně pohybového divadla. Jsme jako kouzelníci, kteří se spoléhají jen na svůj um. Pracujeme bez vnější technické pomoci slyšících, téměř bez rekvizit, jen za doprovodu speciálně zkomponované hudby Radima Iladiáka, která používá hluboké tóny, které neslyšící dokážou vnímat. A to je vše. Zbytek by měl vyjádřit pohyb s minimem rekvizit. Chceme ukázat jedinečnost světa neslyšících, který je stejně bohatý jako svět slyšících. Jde jen o menšinu, která je prostě jiná. Tak bychom chtěli, aby k nám ostatní přistupovali. Ale také chci, aby si to uvědomili sluchově indisponovaní. I oni totiž žijí v jakémsi uzavřeném světě sebe samých a zbytek považují za cizí a nepřátelský. Je to logické, ale je třeba naučit je, že všichni jsme lidé s emocemi, láskami a chybami a že linie, která nás rozděluje, je někde úplně jinde než v tom, zda jsme černí či bílí, homosexuál či heterosexuál, muž či žena, Američan nebo Rus, slyšící či neslyšící. V každé této komunitě jsou lidé dobří a zlí, podvodníci i poctivci. Musíme najít k sobě důvěru a současně být obezřetní.

Vladimír Hulec

MÍSTO DISKUZE LZE TĚŽKO VĚST MONOLOGY

Odcházela jsem ze střední diskuse PC s pocity více než smíšenými. Jako bychom si přestávali rozumět a mezi auditoriem a šesticí moudrých lektorů vyrostla zeď, navzdory té symbolicky nabídnuté židli trůnící před představením stolem. Ta chvíle asi musela nastat a je příznačné, že nastala při diskuzi o žánrově těžko zařaditelných představeních typu Návštěva u ministra, Chvilě přirozenosti a Variace na slavné téma Cyrano. Přesto mi připadá jako značné plýtvání časem a silami znovu a znovu se vracet k faktu, zda toto divadlo je či není divadlem poezie a jak to přišlo, že Návštěva u ministra byla vybraná na Wolkerově Prostějově. Ne že by to nemělo zaznít jako pojmenování určitého signálu, kam může divadlo vycházet z literární předlohy (abych zůstala u vymezení dané střední diskuse) směřovat (a patrně i směřuje, protože celá společnost a tedy i divadlo se posunulo od slova směrem k akci a vizualizaci), ale nemělo se na to spotřebovat tolik času a energie, jež by bylo záhodno věnovat vlastním představením, zejména jsou-li přítomni jejich protagonisté. A to i třeba cestou shlukování příznačných problémů, jak se na úvodním PC deklarovalo.

Střední diskuse se ale nesla v duchu havlovských paralelních monologů sledujících vlastní témata lektorů. Když na tuto zavinnost od své představy divadla bylo poukázáno z auditoria, nedošel tento hlas pochopení, přestože se lapidárně dožadoval toho, co by mělo být hlavním smyslem klubu – přehledné a kritické diskuse k představením. Místo toho se pokračovalo v monologizaci a dokonce jeden z lektorů vyhlásil monolog za svůj jediný a celoživotní vyjadřovací prostředek. Při vši nadsazené provokativnosti tohoto tvrzení se obávám, že je tu zakopaný pes středního PC. Člověk vedoucí monolog může být jen těžko partnerem tvůrčí diskuse, nota bene v podstatě jednoho z jejích vůdců. Jistě, i provokace popostrčí diskusi jistým směrem. Ale od lektorů se očekává víc než jen provokace. V tom měl ten nevyslyšený hlas z auditoria pravdu. Nakonec jediným přínosem byl věcný a konkrétní rozbor Radovana Lipuse s poznámkami Vladimíra Zajíce a Františka Zborníka. Škoda, že se týkal převážně jen Návštěvy u ministra, a ostatní dvě představení vyšla zkrátka. Ve středu návštěvníků PC citelně ubylo. Možná to byl jen projev únavy, nastupující vždycky kolem poloviny festivalu. Ale hlasy těch, kteří opouštěli sál, svědčily o tom, že by jejich nositelé mohli napříště vyměnit PC třeba za posezení v parku. Nic by se nestalo. Nebo ano?

P.S. Uvědomuji si, že můj hlas je tak trochu nefér, protože kritizující, sama opouštím pole. Povinnost mě nutí ve čtvrtek se vrátit do Prahy. Ale redakce Zpravodaje mi určitě všechno spolehlivě vyřídí. Jinak mě najdete na adrese deníku Právo (Praha 2, Slezská 13, 121 50 nebo e-mail: hrdinova@pravo.cz)

Radmila Hrdinová

TAJNÁ ZPRÁVA Z KLUBU (tentokrát M. Schejbala)

Krátce a symbolicky M. S.

Vysvětlivky:

M... jako Milan, M... jako modrý šátek, M... jako Modrý Portugal, M... jako mučení

S... jako Schejbal, S... jako seminář či seminarista, S... jako situace, S... jako Sen noci svatojánské

V devět hodin ráno se scházíme na S. Vzápětí přichází i M S. Součástí zahájení S je ranní M. Samozřejmě, že se všichni těší na S, a někteří i tolik, že velmi často musí používat M. Když začne samotný S, M S nám objasňuje základní principy S – nejjednodušší formou, tedy aplikace S na S. Někteří z S nevydrží a uchýlí se k M. Ostatně M prožívá S dnem i nocí. Dá li Bůh, M i S s námi vydrží až do konce.

Jan Bolívar Pohořelický, SS

Kdy je vlastně pro mě ráno? Na Hronově se s ním nějak mímám. Východ slunce v 5.38, autobus do Náchoda odjíždí v 5.00. Pozdravím se spanem řidičem Syrovým. Slyším poslední tečku bubnu v Ponorce a od paní Tuháčkové na recepci vyzvednu klíč 312. Pozdravím ráno – raníčko, to vystrkuje svoji batolecí ruce na vychodě, a jdu spát.

Probudím se podle zvukových okolností, většinou kolem deváté, protáhnu se a při pohledu z okna se snažím na věžních hodinách rozlišit, jaký je vlastně den. Na pozdrav mi úsečně odpovídá ráno – dopolední, tedy kluk, co si hvízdá. Nediňte se, když vás v poledne zdravím s usměvem. Dobré ráno, hezký den.

Dost o čase nečase. V počátku dnešního dne jsem si zasel k Meluji. Potřeboval jsem dobít novou energii. Tekoucí voda nebo rozkošatý strom, to jsou dobré akumulátory. Sednu si na břeh a vnímám rytmus a zvuk tekoucí vody. Bosý se projdu v trávě. Dotknu se trávy a rosy. Stojím pevně na zemi.

Díky za včerejší den – ráno, táto, dědečku. Tak zase zítra.

Mesy

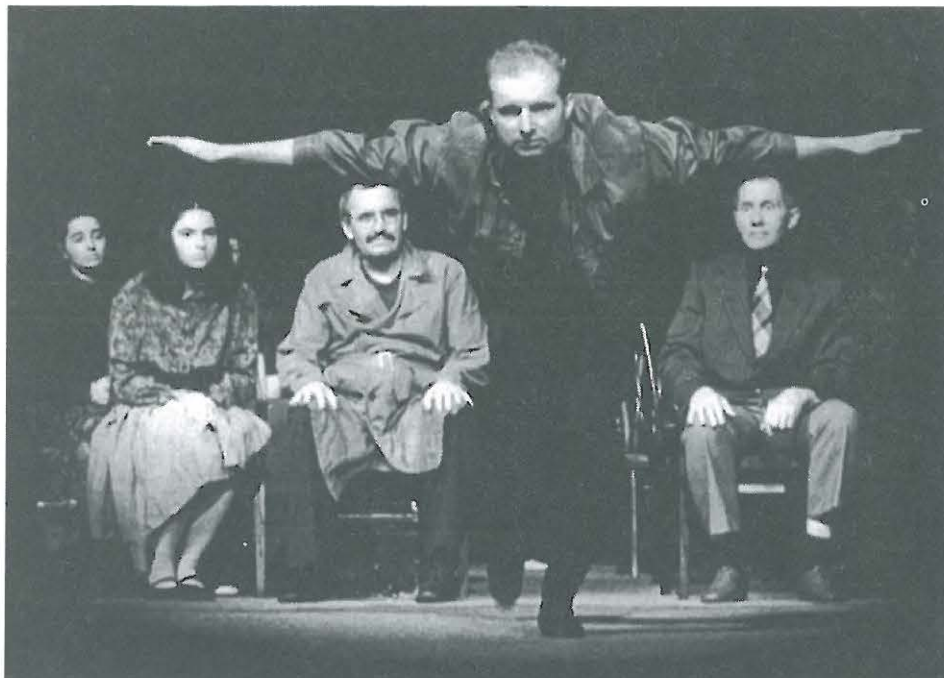
Přebírám kávovou šafetu po kolegyni Janě, ale musím se přiznat, že nevim, nakolik jsem ten pravý. Káva nijak zvlášť nehodluji. Omezují se na jeden šálek denně. Nejčastěji presso nebo překapávanou. Na festivalu mi tradiční šálek vaří kávová maminka – právě Jana. Moc jí za to děkuji, od ní mi nejlépe chutná (promiňte, doma od mé drahé polovičky).

Další mé festivalové kávové story se odvíjí od kávové sedliny, neboť... Včera krátce po poledni jsme jsme potkali soubor z Hvozdné, jak se chystá k odjezdu. Loučení se obrátilo ve slivovicový dýchánek. Byl pivař, občas si malého frťánka dopřeji, ale v případě hvozdenkých jich bylo více než malé množství... Moc jim děkuji, zvlášť pak poděkování za dobrou slivovicí patří „Vávrovi“ (jinak Pavel Gabrhelík); paní Terezie Ilaváčková nám přinesla košť ve zvlášť malebném krajovém džbánu. A v neposlední řadě si vážím sklenky od samotného starosty Jindřicha Bednaříka. Hvozdenští odjeli, a tak nám zůstává slivovice ve zdejších restauracích. Pokud někdo zjistí, v jaké zdejší restauraci a za kolik mají slivovici, dejte vědět.

Mesy

Východočeská plynárenská a.s.
Hradec Králové

SNY O LIETANÍ ALEBO SNY O POHYBOVOM DIVADLE

Cestujúci nastúpia do lietadla, pripútajú sa, lietadlo odštartuje. Let sa ustáli, cestujúci sa odpútajú. Letuška roznáša občerstvenie. Cestujúci konzumujú, čítajú noviny, pozerajú sa cez okno, postupne zaujmú čo najpohodlnejšiu polohu a niektorí zaspia. Ocítame sa v priestore sna. Jedna postava vystupuje do popredia, opúšťa priestor lietadla a začína vytvárať vlastnú pohybovú kreáciu letu, či sna o lete.

Nasleduje množstvo pohybových etúd, ktoré sú čím ďalej, tým viac nedešifrovateľné. Predstavenie je ukončené identickou kompozíciou figúr ako jeho začiatok. Potom aktéri opustia javisko a na zoradené rady prázdnych stoličiek postupne padá tma.

Problémy so zrozumiteľnosťou a čitateľnosťou predstavenia vyplývajú predovšetkým z nesúrodosti použitých divadelných prostriedkov, ktoré oscilovali medzi civilným prejavom a vysokou štylizáciou, ako aj nevyváženosťou pohybovej techniky jednotlivých aktérov. Podobne sa pracovalo aj s rekvizitou.

Záverečný potlesk publika, zdvihnuté ruky potvrdili, že napriek uvedeným nedostatkom malo predstavenie sugestívnu atmosféru, ktorá našla odozvu.

Ján Zavarský

SNY O LÉTÁNÍ

Proč nemůžeme mít radost z divadla, ale musíme řešit hádanky? (muž 21 let)

Proč všichni sní ve stejném tempu? (dívka 19 let)

Proč tam byla ta světélka? (dívka 26 let)

Proč to bylo furt stejné? (dívka 10 let)

Proč se ocas odpojil a začal tancovat? (muž 35 let)

Proč tam byla ta bedna? (dívka 21 let)

Byly první otázky, které jsem uslyšel, když jsem se posadil se studenty pantomimické dílny po zhlédnutí představení *Sny o létání* od souboru neslyšících z Brna. Všechny otázky byly zodpovězeny a dokonce vykládány několika způsoby, takže vzniklá diskuze svědčí o prožitku zúčastněných.

Já osobně jsem zhlédl velice zajímavé představení, kde mě upřímně potěšila pantomimická čistota, něco, co se už dnes skoro nevidí a po čem já stále volám. Jednoduchá scéna – pár židlí a kufrů, civilní kostým, imaginární rekvizita. Ocenil jsem převážně množství práce, které jsem za představením viděl. Herecká souhra, disciplína, citlivý partner. Příjemná, trochu depresivní hudba mě provázela celým dílem, ale bohužel vůbec nepomohla temporytmu, který mě v tomto představení moc nepotěšil. Individuální mimický projev jednotlivých herců nebyl vyrovnaný, ani nejčistší, ale v daném představení mně to nepřišlo na závalu. Vnímám jsem to jako celek, jako jejich skupinovou výpověď.

O čem však vypovídali, se ale rozhovořit nemůžu. Bez pomoci programu bych se v tom asi stěží orientoval a s programem v ruce se přikláním k otázce jednadvacetiletého muže (viz. první řádka tohoto článku). Ale takové už sny bývají, můžu to potvrdit z vlastní zkušenosti. Pár studentů našlo myšlenky, které shrnuli do dvou vět: „Dívejte se a dávejte pozor, ať se vaše sny neobrátní proti vám.“ „Věřte si a nikdy za sebe nenechte rozhodovat druhé.“

Já sám jsem jednu jedinou myšlenku nehledal, každá epizodka mi dala pocit a já jsem si s nimi čtyřicet minut krásně létal a to snad autoři a interpreti chtěli. Neboť: „Rozeznat hranici mezi snem, představou a realitou je mnohdy nemožné. I přes určitou pomíjivost však jsou pro člověka tato procesy nezbytné.“ Právě jejich program.

Míchal Hecht

Již v minulém čísle probleskla informace, že **Milan Schejbal** je na tomto Jiráskově Hronově zván Šejbalem. A tak jsme se zeptali, zda jeho příbuznou není herečka Jiřina Šejbalová. On tuto možnost nevyloučil, a ještě nám seriózně sdělil informaci: tato herečka byla za první republiky Schejbalovou a vzhledem k tomu, že jí neustále komolili jméno, přejmenovala se na Šejbalovou. Otázka je, zda tak po letošním Hronovu učiní i pan režisér.

Pavel Hurých (Rádobydivadlo Klapý & člen sboru JH) zpočátku pilně dodával perličky ze zákulisí dění. Nyní nás zanedbává, neb trávil čas v zákulisí sálu JČ (světla, zvuky pro Klapý). Zachycen před divadlem stačil jen popsat, jak si při přípravě na představení „vykopál jámu a sám do ní spadl“ – laicky řečeno, v zákulisí spadl přes praktikáblu a natloukl si koleno. Mimochodem, loni jsme touto dobou měli poměrně dost kuriozních zpráv o raněných. Pokud o něčem víte, dejte nám vědět. Vaše TV Nová, Hronov.

Fedotov a vrzání, tak nějak by se nechala volně nazvat stížnost na S. Fedotova, který přýchodí na představení zásadně pozdě a dveřmi do sálu, které vrzají, bouchá. Tak tohle teda ne!

Už na počátku 80. letch vznikla v rámci hronovského festivalu krásná tradice, která vydržela až dosud. Středa je dnem tzv. šampaňské snídani, která se od rána protáhne až do pozdních nočních hodin. Ani letos někdejší frekvenci Klubu mladých divadelníků nevynechali – v klubu „100“ se večera nejen popíjelo šampaňské, ale také pojídal červený a černý kaviár a vzpomínalo na staré zlaté časy.

Redakce Zpravodaje veřejně praskla, že mě při shánění bodovacích hvězdiček našla „někdy po půlnoci v Tritonu“ a vzápětí mě požádala, ať se o svůj zážitek podělím s ostatními. Nuže, nečekejte nic skandálního, ale pouze banální konstatování, že pod dřevěnými pergolami v Tritonu se – je-li teplá letní noc – nádherně sedí a povídá, že vás tam neruší žádná řvoucí hudba, že je tam krásný čerstvý vzduch, výběr nápojů i něčeho k zakousnutí je znamenitý a ceny lidové. Můj oblíbený modrý portugal za 14 Kč v kvalitě velmi lahodné, na kostičky nakrájený sýr s voňavým chlebem, křupavé precílky a skvělé olivy plněné ančovičkami rovněž, to vše ve společnosti příjemných přátel – co víc si lze přát? Jenom to, abyste chytili volné místo, protože i když se smáčkem, má přece jen rozměr lavice lomený kapacitou našich pozadí svou omezenou délkou. Takže tu a tam nad vámi postávají netrpěliví adeпти na vaše místo. Kdo chvíli stál, již stojí opodál... rh

OČIMA Z.z.t.

Pouštím si před očima zrychlený film všech „mých“ Jiráskových Hronovů a cítím, jak zvolna obrůstám pamětnickým mechem a lišejníkem. Řeči o starém Pražsku – poctivé hospodě čtvrté cenové kategorie, která bývávala oblíbeným festivalovým centrem, jsou pro dnešní – náctileté kdesi na úrovni pábení legionáře válčího na Piavě. A kdo si ještě vzpomene při rajtování po internetových plánech na hřbetu myši na pionýrské počátky let devadesátých, kdy byl ve zdejším koutě Čech obyčejný fax těžkou dostupnou vzácností? Novináři, kteří chtěli tehdy v neděli poslat zprávy do svých redakcí, museli zatukat na dveře policejní stanice. Ale to už je zaprášená historie, dvacáté století... V Hronově, kde se za časů zvolna krácejících měšťaností koulely kuželky, vyrostla bowlingová hala. A v suterénu Jiráskova divadla se provozují divoké go-go tance u tyče a plakátky slibují dokonce i pánský stripťáz. Ale to by snad Mistrovi nemuselo vadit, když sepsal i jednu půvabnou novelu o adamitech. Něco se bortí, něco zůstává, z prachu starých tradic vyrůstají nové. Zvichřenému povětrí však k mému údivu odolává jeden prazvláštní rituál: vítání souborů na schodech. Jeho smyslu a podstaty jsem se pohříchu nikdy nedobral. Fotka pro maturitní tabló, svatební skupinka, turisté na výletě... Opravdu nevím, co si s tím počít. Vítá-li ve Vysokém nad Jizerou Krakonoš, tak je mi rázem vše jasné, ale schody? Nechci se nijak dočkatout půvabné paní starostky, která u této záležitosti z titulu svého úřadu asistuje, avšak vládce hor je precí jen jiný formát. Stačí přitom prolisovat pár Jiráskových knížek a nápady se dají přehazovat vidlemi. Divadelníky by mohl třeba na uvítanou krápnout Jan Žižka palcátem po hlavě, pak by je prohnal po náměstí Bivoj s kaňourem, Horymír povozil na hřbetu Semíka a nakonec přidusil vodník pentličkami. A schody by se tak pokojně mohly vrátit k tomu, pro co byly stvořeny – tedy ke kráčení, klopýtání, vystupování, padání a vysedávání.

Hronovská Kachna

Zatímco na Letní filmové škole v Uherském Hradišti se spory mezi tvůrci a kritikou řešily barbarským způsobem – režisér Bystroň dal kritiku Jarošovi prostě přes držku, účastníci Jiráskova Hronova se projevují mnohem kultivovaněji. Využili totiž přítomnosti „historické“ střelnice v parku Aloise Jiráka a umělci tepání na stránkách Zpravodaje i v diskusních klubech si zde domluvili několik souborů se svými kritickými oponenty. Způsobem uskutku rytířským se tak rozeznou jejich spory. Uvádíme alespoň harmonogram nejbližších klání: 16.00 Klapka v. Horvát, kuše; 16.15 Levínský v. Zborník, praky; 16.45 Peška v. Lipus, dřevěné mečíky.

RECENZE

MĚSTEČKO NAŠE V MĚSTEČKU JIRÁSKOVĚ

A znovu v tom. Neslyšný svistot noční kol uší šustivě plyne. Věci prolamují se do únavy. Ten kus provozován dosti často. Leckde. Mezi Národním i Rádoby. Nyní zde tedy. V kročení do věci naznačeno zcizovaně. Pozornost zbystřena k důvěřivosti. Na mikrofon vyluzovány zvuky, ruchy, šumy a deště. Ten opravdový o plechovou Čapka krytinu skutečně zabubnoval. Nejautentičtější chvíle ze všech. Žel z mála. Hráno zevrubně a věcně. K rovině Asistenta toto náleží. Toto patřícné. U figur jiných zdá se čekáme planě ostrý zářez, vryp a rýhu. Jizvu nebo šrám. Ke krvi emoce nějak nedosažitelné. To mělo by nebyť, soudím. Raději zadýchanost, hektičnost a překotnost, než povlažnělá oblost, zdá se mi. Jako by náhrobky hřbitovního finále již od počátku na bedrech svých nesli. Zádusň záducha dýchavičná.

O tom tedy bylo? Nebo o jiném? Byť trápím se tím a teskno mi z minut, ve výsledku nepotkáno.

Nic nenadělám, ač bych i chtěl. Mé srdce pod střechami jiného městečka v oné chvíli dlelo. Žel, předaleko.

Radovan Lipus

VŠICHNI ŘÍKAJÍ,

že Naše městečko je pěkná hra. Někteří dokonce prohlašují, že krásná. Ti poučenější také vědí, že Thornton Wilder tímto textem vstoupil do dějin avantgardy, neboť tu naprosto důsledně a novátorsky uplatnil epický princip. Někdy v roce 1940, když se Naše městečko hrálo v Římě, vytáhli dokonce už zestárlí futuristé demonstrovat před divadlo a do divadla, kde byla premiéra protestovat proti tomu, že jim Wilder zcizil jejich revoluční objevy. Tak tohle byla trocha historie, trocha dramaturgie a trochu pověstí z divadelních luhů a hájů. Ničemu z toho nemám důvod nevěřit. Hru jsem si četl a líbila se mně. Dokonce jsem si říkal, jak by se asi dala udělat a o čem; že je to takové přitakání životu, jež ovšem z idylly amerického maloměsta přejde ve smutné – kruté smutné – poznání, že žít neumíme a života si vlastně nevážíme. A už zase opakuji fakta a tvrzení, jež v textu jsou a o nichž se asi přit nikdo nebude. Ale rád, strašně rád bych věděl, jak tohle všechno – a ještě mnohé další – se dá udělat na jevišti. Viděl jsem pár inscenací Wilderovy hry a nikdy jsem tohle dramaturgicko-teoretické poznání nepocítil převedené do divadelního života s takovou silou, že bych je prožil na vlastní kůži jako skutečný divadelní zážitek. Vždycky jsem odcházel z představení a opakoval jsem si všechny pravdy o tomto textu, z nichž pár jsem uvedl na počátku a přitom jsem se ptal proč a o čem se to hrálo. Nerad, krajně nerad a lítostí musím říci, že se to znovu opakovalo v Hronově L.P. 2001, ve středu 8. srpna v 18.40. Po představení, jež na 71. JH zahrálo Rádobydivadlo Klapý. Hrají poctivě, s patřičnou dávkou uměřenosti, realismu a citlivosti vytvářejí tu idylu a uvádějí nás – s přesvědčeností a pokorou – do těch nejvšednějších okamžiků života postav, jež vytvořil Wilder. Ale ten zážeh, jenž najednou rozsvítí světlo průniku k těm hodnotám, o nichž se mluvím, nepřijde. Všechno je patřičné na svém místě a kvalitách Wilderova textu jen záležitostí teorie a historie dramatu? Nebo se doba posunula od roku 1938 tak, že už funguje málo – nebo dokonce vůbec nic? – z toho, co kdysi tento text učinilo slavným a oblíbeným? Vím, že se jistě najdou tací, kteří mně řeknou, že viděli vynikající inscenaci Našeho městečka. Vím to z vlastní zkušenosti, neboť jsem slyšel taková vyprávění. Ale opakuji znovu: já jsem takovou inscenaci nezažil. A jestli teď v této recenzi vznáším tyto otázky, tak je to proto, že bych nerad jen na soubor svalil všechnu vinu za to, že na mou duši nevím, o čem to hráli, jaký zvolili výklad a proč si to vlastně vybrali. Což znamená, že jsem na tom inkriminovaném představení ve středu odpoledne trpěl týž rozpor, jež jsem až doposud při zhlédnutí Našeho městečka trpěl: Je problém v tom, že to, co je v literě textu, neumíme dostat na jeviště nebo je právě v té literě textu či je ve mně, že se cosi neumím pochopit? Je mně opravdu líto, že se mně na 71. JH všechny tyto pocity opět intenzivně dostavily, ale je tomu tak. Znovu jsem měl pocit, že se dívám do akvária na krásné rybičky, ale že se mě jejich život vůbec netýká. Jan Císař

„Věřím v lidi.“ říká I. Richterová

Zase se na mě domluví. Napadlo mě poté, co jsem musel odpovídat v redakci na pomalu již dvacátý dotaz *Kde je paní Richterová?*

Vážný výraz tazatelů mě přesvědčil, že se nejedná o šprým. Začal jsem uvažovat: *Kdo je paní Richterová?* Bud' osoba nepostradatelná nebo mystická. Vypravil jsem se do hronovských ulic:

Libor (17): Ivanka Richterová? Šéfová Jiráskova Hronova. Myslím, že ji znám dobře. Dívám se na ní z výšky, neboť jsem vyšší než ona. Hlavně je to primová ženská.

Hanka (??): Paní Richterová? Šéfka a jednatelka KRUHU.

Líba (??): Paní Richterová? Šéfka, jednatelka KRUHU Hronov. Zná ji dobře, neboť je to moje bývalá spolužačka.

Eva (??): Členka divadelního souboru a jednatelka KRUHU. Hrál jsem s ní v pohádce.

Lída (??): Nejsem zdejší, zřejmě vedoucí tady toho všeho. Zná ji trošku a je to sympatická a hodná paní.

Jana (??): Nemůžu vám to říci. Zná ji jen jako občanku.

??? (??): Nevím.

Křestní jméno? Neřeknu: Tu má za mostem obchod. Já nevím... Teď tu byla pro cigarety.

Pán (??): Richterová? Nežlobte se nevím?

Paní knihovnice (??): To bude asi ta z paneláku. Prodává v zelenině.

Lékárnice (??): Opravdu nevím.

Tolik průzkum mezi hronovskými spoluobčany. A skutečnost:

Ivanka Richterová je neodmyslitelně spjata s divadlem a hronovským festivalem. Na jevišti prý stála poprvé ve čtyřech měsících života, jak jí prozradila maminka. Jiráskovu Hronovu se věnuje plných dvacet let. Jevišťe i hlediště miluje.

Pochází z Police nad Metují. Její praděd zde otevřel Restauraci U Richterů, kde se při pití lahodného moku scházeli hlavně herci a hrálo se divadlo. Mezi jinými Zdeněk Štěpánek, Olga Scheinpflugová a Eduard Kohout.

„Věřím v lidi, kamarády a přátele. Ať mi udělaj cokoli, vždy se chytanu za nos a odpustím jim, třeba i hrubé rány.“ říká Ivanka Richterová.

Až budete hledat Ivanku Richterovou, běžte nejdříve do Informačního střediska festivalu, do divadla a nebo do kanceláře KRUHU. Zdravíme paní Richterovou a přejeme hodně štěstí na lidi, kterým bude moci nadále věřit.

Josef Meszáros

DIVADELNÍ PŘÁTELSTVÍ NEZNAJÍ HRANICE

I když hronovská přehlídka není letos mezinárodní, přesto se tu pravidelně objevují zahraniční hosté buď pracovně nebo jen jako nadšení diváci a příznivci. Včera se sešli na radnici se starostkou Hanou Nedvědovou a dalšími zástupci města a organizátory festivalu k přátelskému popovídání Franz-Joseph Witting, předseda Svazu amatérských divadel Badensko-Würtenbersko, Rolf Wenhart, viceprezident téhož svazu s manželkou, Klaus Wachsmuth, člen festivalového výboru v Rudolstadt, divadelníci Michael a Henrietta Branwelovi z anglického Harlow, ruský režisér Sergej Fedotov a jako tlumočnice Helena Matušková s manželem, bývalá prezidentka české sekce IATA. Po oficiálním uvítání pak všichni referovali, jaký byl minulý rok a co zajímavého zažili na Hronově.

Franz-Joseph Witting z Paderbornu, každoroční nadšený návštěvník Hronova, dojel opožděně (zřejmě se chce distancovat od obvyklé představy o německé přesnosti, a tak i tentokrát přišel na setkání pozdě) a nestihl představení hry Max a Moritz, kterou režíroval. Během roku nacvičil s Divadlem mladých v Paderbornu hru pro malé dětské diváky Pošta pro tygra, ke které si sám napsal text na základě populární Janoschovy obrázkové dětské knihy. Zároveň připravuje společný německo-polsko-český projekt na kafkovské téma, pro který hledá u nás zájemce a se kterým by chtěl přijet na Hronov příští rok. Také zpracovává materiály o historii Svazu amatérských divadel a do Hronova si přivezl staré německé časopisy z padesátých let o divadle. Prozradil, že právě teď tam narázil na pasáž, kde se hovoří o tom, že na Hronov se dělal výběr ze čtyř tisíc souborů a že by bylo dobré mít podobný systém i v Německu (byl to západoněmecký časopis).

Sergej Fedotov, rovněž už několikanásobný účastník festivalu, se pokoušel přesvědčit paní tlumočnici, že rozumí česky a že není potřeba překládat, ale ta si nedala vzít příležitost pohovořit si tímto jazykem. Fedotov mluvil nadšeně o zájmu Čechů o kulturu – zřejmě vycházel z podobného přirovnání jako v případě kvality jídla – a o tom, jak festivalem žije celé město. Jako příklad uvedl scénku, kdy seděl s přáteli v restauraci a jen tak z legrace si přilepil vidličku na čelo a vzápětí to začala dělat celá restaurace s různými rekvizitami. Rekordem byl přilepený talíř.

Manželé Branwelovi byli na Hronově v roce 1998 s lidovou anglickou hrou o sv. Jiří, kde příběh je poněkud upraven: sv. Jiří zabíjí lidi, které zase doktor speciální medicínou uzdravuje – v Anglii je to pochopitelně whisky a tady podle domácích zvyklostí becherovka. Protože v představení hrálo hodně herců a oživující dávky becherovky musely být pořádně silné, přihodilo se, že v celém Hronově nebyla po představení k dostání žádná becherovka. Aby nenastala podobná přírodní katastrofě, rozhodl se soubor, že bude příště hrát českou klasiku. A sice Klicperu, kterého přeložil Michael Branwell. Zahráli tedy Každý něco pro vlast v tradičním pojetí, a aby to měli opravdu dobové, studovali k tomu historické knihy. Michael Branwell se naučil velmi dobře česky, když učil angličtinu v Havířově. V hledišti hronovského divadla jej rozeznáte podle vysoké postavy, hurónského smíchu a dřevorubce-keho potlesku. Při tomto setkání vyjádřil naději, že hronováci přijedou hrát také do Anglie. Protože se traduje, že oblíbenou hrou paní starostky byl Slaměný klobouk, měl v úmyslu jí věnovat jako dárek z Itálie slaměný klobouk. Jeho žena je však Skotka, a tak dostala paní starostka jen hedvábnou šálku a i tu vytahovala paní Branwelová z tašky ne příliš ochotně.

koz

Hosté se zapsali do pamětní knihy, vyměnili si dárky se starostkou a všichni se ujistili, že se tu zase po roce sejdou..

Chtěli jsme, abyste vy, účastníci seminářů, sami napsali o tom, co nebo kdo vás oslovuje. Teď na sklonku festivalu začínáme být zahrnováni materiály. Mystifikačními, seriózními, deníkovými záznaky atd. Ve zbývajících dnech bychom rádi nabídli čtenářům výběr z toho, co doputovalo různými cestami do redakce či co bylo napsáno přímo zde, v našem redakčním hnízdě. Tak si počtete...

WORKSHOP: SERGUEY FEDOTOV

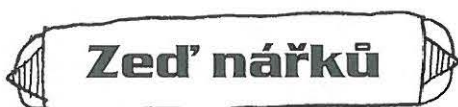
Sergej Fedotov představuje velice vyjimečnou příležitost setkat se s takzvanou metodou Michaila Čechova. V podstatě se však jedná o elementární základy herectví. Ačkoli jsme již prošli tím, co naše vysoké školství v daném oboru může nabídnout, nesetkali jsme se dosud s něčím podobným. Pochopitelně jsme o těchto metodách četli, byli jsme z nich dokonce přezkoušeni u odborné komise, ale pouze teoreticky. On to tedy totiž nikdo jinak neumí...

Fedotov není teoretikem ani trochu. Nečtení své lekce do kapitol, systém Čechova si přisvojil. To co provádí se svými frekventanty jsou již jeho vlastní cvičení, která z něj pouze vycházejí. Teprve z našich konkrétních chyb při jednotlivých etudách se dovídáme o pravidlech, která je třeba znát. Tato pravidla nebo divadelní zákonitosti se nám tak stávají lehce pochopitelnými, neboť jsou vyučována konkrétně. Při následujícím cvičení si můžeme jednoduše ověřit, jestli jsme je skutečně pochopili: buď již chybu neuděláme, nebo do toho musíme zkrátka znovu. Seminarista tak postupuje po své vlastní cestě, setkává se svými osobními překážkami, a učí se je překonávat. Odstraňuje bloky, odlehčuje svůj herecký projev. Podstatou celé metody je hravost. Jsme jako čtyřleté děti - hrajeme si. Jsme krutí - i při tom si hrajeme. Požíráme svíčky, nosíme na čelech vidličky, pohřbíváme mrtvé - pořád si hrajeme. A dokonce, i když strávíme při etudě Loučení půl hodinu v pláči - je to jenom hra. Ani na chvíli nesmíme zapomenout na ony pravidla a zákony, kterými se divadlo řídí.

Vše je tedy postaveno na komunikaci mezi „mistrem“ a každým jednotlivým účastníkem dílny. I když je jich skoro třicet, věnuje jim individuální péči, a to v takové intenzitě v jaké to ještě nezažili a zřejmě již ani nezažijí. Pokroky jednotlivce i kolektivu během této desetidenní dílny stoupají s druhou mocninou. Nutno podotknout, že díky společné koncentrovanosti vlastně vystupujeme jako skutečně nedělitelný ansábl.

Ačkoli se to zdá být samozřejmostí znovu zdůrazňuji, že jsem se s něčím takovým dosud nesetkal. Co tedy umožňuje tento jedinečný přístup? Pouze Fedotov sám. Jedná se totiž jak o profesionála s bohatou zkušeností, kterou je schopen i ochoten předávat, tak o člověka s fakt „podmanivým kouzlem osobnosti“. Všichni lidé, kteří se s ním kdy pracovně setkali, hovoří o neuvěřitelné energii, odvaze a někdy až o „paranormálních schopnostech“... A takový člověk na Hronově naděluje amatérům!

Oddělení propagace permského divadla „U Mostu“
- česká pobočka Brno

Během pár dnů se zdejší Zed' nářků zaplnila do posledního místečka nejrůznějšími vzkazy. Bohužel jen málo jich bylo vhodných ke zveřejnění, nechceme-li si hrát na seznamku či erotický salón resp. na rubriku Milá Sally. Dozvěděli jsme se poměrně přesně, kdo koho miluje, a kdo se na koho vykašlal. Dozvěděli jsme se pár poetických vzkazů mířených do éteru i to, jak se některé stýská po Svátovi. Ale o divadle, milí čtenáři, o Jiráskově Hronově tam toho tedy moc nebylo. Obávám se, že už se nepolepšíte, není kam psát...

Naše tipy:

Ať si Dostál s Uhdem myslí co chtějí - DOROTA byla super. M.M.

JDEM si chlastnout.

Štěstí je vrtkavé, štěstí je nestálé, pusť se do hry, a rázem máš namále.

Mám kolem sebe super lidi. Mají mě snad rádi. Jsou na mě hodní, milí, a se všemi problémy mi pomůžou, a za to je mám strašně moc ráda. (Piškůtek)

Od 9.00 do 13.00 hod.
Učebny semináře a dílny KnMD

SPŠ od 9.00 hod. do 12.00 hod.
Rozborový seminář SČDO

Malý klub JD v 10.00 hod.
Diskuzní klub

Malý sál JD ve 14.00 hod.
Problémový klub

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.30 hod.
Z deníku kocoura Modroočka (70)
DS Tyl Rakovník

Čapkův sál 16.30 a 19.30 hod.
Rozpaky zubaře S.N. (90)
V.A.D. Kladno

Park A.J. 17.00 hod.
KANTORI po 30. letech
folkový koncert

Na schodech JD 19.00 hod.
Vítání souborů
DS J.K. Tyl České Budějovice
Střípek Plzeň

Divadelní klub 21.30 hod.
Poděkování souborům

Park A.J. 22.00 hod.
Dej si brácho sprchu
(Útulek Brno)

Sokolovna 22.00 hod.
Přijďte na Sergeje Fedotova
(Ukázky z práce seminaristů)

NOVINKA pro Vaše osobní finance

ideal

finanční balíček spojující výhody
běžného konta se spořicí

S kontem Ideal získáte:

- zdarma získání platební karty VISA Electron
- založení běžného účtu je poskytováno zdarma
- založení spořicího účtu s progresivním úročením vkladů zdarma
- zdarma zavedení povoleného debetu
- zaslání měsíčních výpisů z účtu poštou zdarma
- zdarma i poplatky za vedení spořicího účtu

Kde získáte podrobnější informace
balíčku Ideal i všech ostatních produktech
a službách Komerční banky?

- ve všech prodejních místech Komerční banky
- na bezplatné infolince KB: 0800 111055
- na internetu: www.kb.cz

spotřebitelské úvěry

úvěry na spotřební předměty,
neúčelové investice a na nemovitosti

- bezhotovostní účelový úvěr
- hotovostní neúčelový úvěr
- úvěr na nemovitosti
- úvěr na nákup zboží a služeb
- úvěr na nákup vozidel

Úvěr je poskytován jako:

- krátkodobý s dobou splatnosti do 1 roku od uzavření smlouvy o úvěru
 - střednědobý s dobou splatnosti do 4 let od uzavření smlouvy o úvěru
 - dlouhodobý s dobou splatnosti do 6 let od uzavření smlouvy o úvěru
- Minimální výše úvěru je 50 000 Kč.

Zpravodaj 71. Jiráskova Hronova
vydává organizační štáb
Šéfredaktor: Jana Soprová
Redakce: Helena Kozlová, Vladimír Hulec,
Josef Mesy Meszáros, Zdeněk A. Tichý
Výtvarník: Rostislav Pospíšil
Fotograf: Ivo Mičkal
Sazba: Marek Zhibo
Oficiální stránky festivalu:
<http://jiraskuv.hronov.cz>
On-line zpravodajství z festivalu:
<http://www.scena.cz>
Tisk Grafické závody Hronov, s.r.o.
Cena 5 Kč